

«FAZODA DEKART KOORDINATALAR SISTEMASI MAVZUSINI O'QITISHDA INTERFAOL USULLAR» Rashidov Anvarjon Sharipovich, Shuxratova Durdon Furqat qizi	444
«MATEMATIKA DARSLARIDA INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANIB KOMPLEKS SONDAN KVADRAT ILDIZ CHIQARISH MAVZUSINI O'QITISH» Rashidov Anvarjon Sharipovich, Shukurullayeva Mohinur Fazliddin qizi	456
«SODDA IRRATSIONAL TENGSIZLIKLARNI YECHISH USULLARI» Rashidov Anvarjon Sharipovich, Hikmatova Maftuna Hoshim qizi	468
«SILINDRNING HAJMI MAVZUSINI O'QITISHDA INTERFAOL METODLAR» Rashidov Anvarjon Sharipovich, Xoliqova Xolniso Xolis qizi	481
«KO'PYOQLAR VA ULARNING SODDA KESIMLARINI YASASH MAVZUSINI INTERFAOL METODLAR YORDAMIDA O'QITISH» Rashidov Anvarjon Sharipovich, Nurilloyeva Hilola Ismat qizi	494
«FeBO ₃ ва FeB ₀₃ :Mg МАГНИТ СТРУКТУРАСИНИ ЎРГАНИШ» Файзиев Шахобиддин Шавкатович	508
«O'QUVCHILARNI KASBGA YO'NALTIRISHNING TIZIMLI BOSQICHLARINI AMALGA OSHIRISH TEXNOLOGIYALARI» Rasulova Zilola Durdumurotovna	517
«O'QUV JARAYONLARINI DIDAKTIK QONUNIYATLAR ASOSIDA TASHKIL ETISHNING AHAMIYATI» Rasulova Zilola Durdumurotovna	526
«O'RTA QIYMAT, MODA, MEDIANA» Jo'rayeva Nargiza Oltinboyevna, Eganova Mahliyo	535
«KO'PHADNI KO'PAYTUVCHILARGA AJRATISHNING BIR NECHA USULINI QO'LLASH MAVZUSINI O'QITISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI» Jo'rayeva Nargiza Oltinboyevna, Rafqatova Sitora Umid qizi	548
«MASALALARINI TENGlamalar YORDAMIDA YECHISH METODIKASI» Jo'rayeva Nargiza Oltinboyevna, Baxshulloyeva Dinara	561
«NATURAL KO'RSATKICHLI DARAJANING ARIFMETIK ILDIZI VA UNING XOS SALARI» Jo'rayeva Nargiza Oltinboyevna, Boboqulova Nigora	572
«SONLI KETMA-KETLIKALAR MAVZUSINI O'QITISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI» Jo'rayeva Nargiza Oltinboyevna, Boymurodova Sharofat	584
«LOGARIFM VA UNING ASOSIY XOS SALARI» Jo'rayeva Nargiza Oltinboyevna, Jumayeva Maqsad A'zambek qizi	596

ФИО авторов: Jo'rayeva Nargiza Oltinboyevna – BuxDU tayanch doktoranti
Egamova Mahliyo – BuxDU 3 - bosqich talabasi
Название публикации: «O'RTA QIYMAT, MODA, MEDIANA»

O'RTA QIYMAT, MODA, MEDIANA

Jo'rayeva Nargiza Oltinboyevna – BuxDU tayanch doktoranti
Egamova Mahliyo – BuxDU 3 - bosqich talabasi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada umumta'lim maktablarida matematika fanining “O'rta qiymat, moda, mediana” mavzusini o'qitishning o'ziga xos xususiyatlari bo'yicha fikr mulohazalar yuritilgan. Dars jarayonida foydalanish mumkin bo'lgan interfaol usullardan “qo'shningni top”, “kim chaqqon” usulidan namunalar keltirilgan.

Kalit so'zlar: matematika fani, chastota, o'rta qiymat, moda, mediana, interfaol usullar, “qo'shningni top” o'yini.

Kirish.

Zamonaviy ta'limni tashkil etishga qo'yiladigan muhim talablardan biri ortiqcha ruhiy va jismoniy kuch sarf etmay, qisqa vaqt ichida yuksak natijalarga erishishdir. Qisqa vaqt orasida muayyan nazariy bilimlarni o'quvchilarga yetkazib berish, ularda ma'lum faoliyat yuzasidan ko'nikma va malakalarni hosil qilish, shuningdek, o'quvchilar faoliyatini nazorat qilish, ular tomonidan egallangan bilim, ko'nikma va malakalar darajasini baholash o'qituvchidan yuksak pedagogik mahorat hamda ta'lim jarayoniga nisbatan yangicha yondashuvni talab etadi.

Ta'limda pedagogik texnologiyalarning asosiy maqsadi o'qitish tizimida o'quvchini dars jarayonining markaziga olib chiqish, o'quvchilarni o'quv materiallarini shunchaki yod olishlaridan, avtomatik tarzda takrorlashlaridan uzoqlashtirib, mustaqil va ijodiy faoliyatini rivojlantirish, darsning faol ishtirokchisiga aylantirishdir. Shundagina o'quvchilar muhim hayotiy yutuq va muammolar,

uchun qiziqarli savol-javoblar, o‘tgan mavzularni takrorlashga doir misollar ham qo’llanilishi mumkin. O‘yin davomida sinf 2 guruhga bo‘linadi va har bir guruhdan navbat bilan o‘quvchilar chiqadi qaysi guruh topqirlik bilan to’g’ri va tezroq bajarsa o‘sha guruh rag‘batlantiriladi.

1-savol. Pilla uzunligini o‘lchashda shunday (santimetrlarda) olindi: 3,40; 3,22; 3,62; 3,50; 3,35 shu qiymatlarda variatsion qator tuzing.

2-savol. Daraxtning shoxida qarg‘a o‘tiripti qarg‘ani cho‘chitib yubormasdan shoxni aralash uchun nima qilish kerak?

3-savol. Agar x_1 va x_2 lar $x^2 + px + q = 0$ tenglamaning ildizlari bo‘lsa ushbu kvadrat tenglama uchun Viyet teoremasini toping?

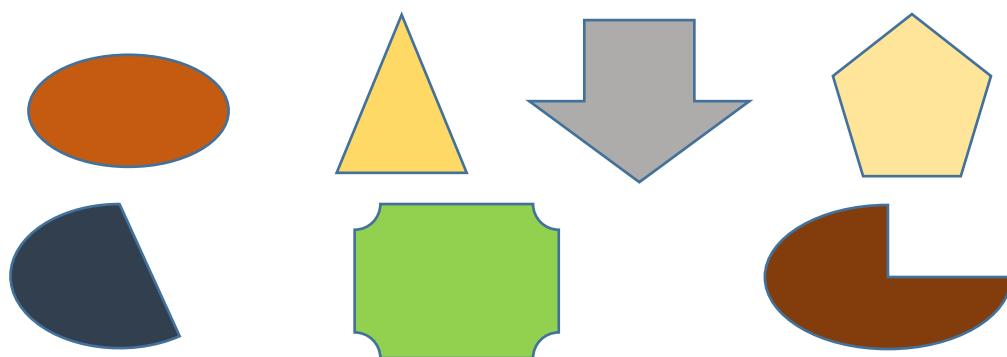
4-savol. Elektropoezd sharqqa tomon 80 km/soat tezlik bilan harakatlanmoqda. Shamol esa sharqdan g‘arbga qarab 15 km/soat tezlik bilan esmoqda. Poyezddan chiqayotgan tutun qaysi tomonga qarab harakatlanadi?

5-savol. Miqdorning absolut xatoligining uning taqrifiy qiymati moduliga nisbatiga

6-savol. O‘rdaklar suv ichishga qator bo‘lib ketayotgan edi.O‘rdaklardan biri oldinga qarab, 17 ta boshni ko‘rdi.Ortga qarasa-42 ta panja kelayotgan ekan.Jami nechta o‘rdak suv ichishga ketmoqda?

7-savol. Miqdorning aniq qiymati bilan uning taqrifiy qiymati orasidagi ayirmaning moduli

Bunda quyidagi shaklclar orqasida javoblar yashiringan bo‘ladi. O‘quvchi masala yechimini topgandan so‘ng qaysi shakl orqasida javob borligini izlab topishi talab etiladi.

31. Ходжиев С., Жўраева Н. Применение алгоритмического метода при решении неравенств. Образование и наука в XXI веке. Выпуск №25 (том 4). Стр. 1088-1099.
32. Мамуров Б.Ж., Жураева Н.О. О первом уроке по теории вероятностей. Вестник науки и образования, 18-2 (96), 2020. Стр. 37-40.
33. Kulieva Sh., Juraev Kh., Karimova M., Azimova M., Juraeva N. Interactive technologies as a means to improve the efficiency and quality of the educational process. International Journal of Psychosocial Rehabilitation, 24 (2), 2020. Pp. 591-596.
34. Rasulov T.H., Rashidov A.Sh. The usage of foreign experience in effective organization of teaching activities in Mathematics. International journal of scientific & technology research. 9:4 (2020), P. 3068-3071.
35. Рашидов А.Ш. Замонавий таълим ва инновацион технологиялар соҳасидаги илғор тажрибалар. Илм сарчашмалари. 2020, №10, 83-86 б.
36. Rashidov A.Sh. Using of problem educational technologies in the development of students' creative and logical thinking skills. Berlin Studies Transnational Journal of Science and Humanities. 2022, no. 2. P. 262-274.
37. Rashidov A.Sh. Yoshlar intellektual kamolotida ijodiy tafakkur va kreativlikning o'rni. Pedagogik mahorat, Maxsus son. 2021. 114-116 b.
38. Rashidov A.Sh. Ta'lim tizimida smart-auditoriyadan foydalanib o'quv mashg'ulotlari samaradorligini oshirish. Ta'lim va innovatsion tadqiqotlar, 2022. №3. 134-137 b.
39. Rashidov A.Sh. Ijtimoiy-gumanitar ta'lim yo'nalishi talabalari uchun matematik fanlar bo'yicha amaliy mashg'ulotlarni o'tkazish. Science and Education 2 (9) (2021), 283-291 b.